

מסורת הש"ס

(א) לשון מנחם. רש"י.
(ב) וסוטה טז. (ג) ור"ה ט.
(ד) ע"ש סוטה יג. (ה) ור"ה י"א.
(ו) ור"ה טז. (ז) ור"ה י"ב.
(ח) ור"ה טז. (ט) ור"ה י"ב.
(י) ור"ה טז.

הגהות הב"ח

(א) ור"ה טז. סוטה טז.
(ב) ור"ה טז. סוטה טז.
(ג) ור"ה טז. סוטה טז.
(ד) ור"ה טז. סוטה טז.
(ה) ור"ה טז. סוטה טז.
(ו) ור"ה טז. סוטה טז.
(ז) ור"ה טז. סוטה טז.
(ח) ור"ה טז. סוטה טז.
(ט) ור"ה טז. סוטה טז.
(י) ור"ה טז. סוטה טז.

הגהות מהר"ב

(א) ור"ה טז. סוטה טז.
(ב) ור"ה טז. סוטה טז.
(ג) ור"ה טז. סוטה טז.
(ד) ור"ה טז. סוטה טז.
(ה) ור"ה טז. סוטה טז.
(ו) ור"ה טז. סוטה טז.
(ז) ור"ה טז. סוטה טז.
(ח) ור"ה טז. סוטה טז.
(ט) ור"ה טז. סוטה טז.
(י) ור"ה טז. סוטה טז.

מוסף רש"י

(א) ור"ה טז. סוטה טז.
(ב) ור"ה טז. סוטה טז.
(ג) ור"ה טז. סוטה טז.
(ד) ור"ה טז. סוטה טז.
(ה) ור"ה טז. סוטה טז.
(ו) ור"ה טז. סוטה טז.
(ז) ור"ה טז. סוטה טז.
(ח) ור"ה טז. סוטה טז.
(ט) ור"ה טז. סוטה טז.
(י) ור"ה טז. סוטה טז.

כיון דאסיכא רשותא. להזכיר דכר הזכירוהו בקדוש לאחר שלש מיצות של שבת: אסיכא. רשותא ללדכוריה להדיא: וישר אל מלאך. מקרא הוא בברייתא: ויולל איני יודע. על אי זה מהם הוא אומר ויולל שנלח ונעשה שר אס יעקב למלאך והכי קאמר וישר יעקב אל מלאך

ויוכל יעקב או הכי קאמר וישר אל יעקב מלאך כלומר נשמר לעומתו המלאך ויולל המלאך ונלחו: נשוא אומר כי שרים. ויולל הוא יעקב נלחו למלאך: שרים עם אלהים. נשוא שבארץ ישראל שסמוכים הם ונקראים אלהים עד האלהים יצא דבר שניהם (שמות כב) ועם אנשים ראש הגולה: ובגוף. ישראל נמשלו לגוף דמתי גפן ממזרים תסיע (תהלים פ): שרי גאים. שריים וקרובים למלכות: אלו ג' שרי גוים. מלאכים: עלסה נלח. אין תשובה כל כך כשריגים שהם ענפים קשים: אלו פרחי כהונה. המשרתים במקדש: צמחנות. שנתן הקדש לישראל: אלו הצבורים. שהניסין לארץ טובה ומלאה פירות ומציאות ממנה צבורים צפריחת גמר בשולם: הגיע זמנו. ללכת מכאן ולפרות ולרבות: עלסה נלח. עלתה זמן הלכה להזות דס נלח של מלכים: ג' כוסות. כספור החלום וכוס פרעה וגו' : צימו פרעה נכח. שהצריכה ציוד נכר דמתי (ירמיה מו) ללח ציוד נכר מלך צבא וגו': אומה זו. ישראל: נמשלה כגפן. גפן ממזרים תסיע: ומורוס שנה אלו צעלי צפים. דמה המורה הזו מוליאה לולצין ועלים ופרי והוא עיקר הגפן כך צעלי צעלי גומלי חסד ומחויקים ידי עניים ומפורים ממונס למלכות בשביל אחיהם ומתקיימים על ידס: עליו. שגפן סובלין היום ומגנינים על האשכולות שלא יכס שרז ושמש ורוחות כך עמי הארץ חורשין וזורעין וקוצרין מה שתלמידי חכמים אוכלים: קנוקנות. וירייל"ש דלח חוץ למדי: ואכרה לי. הקצ"ה אומר קניתי לי ישראל בטר"ו צניסן בשביל הצדיקים: אשר כריתי לי. קניתי כדלמרי"ב צפ"ק דסוטה (דף יג.) דיעקב וצנה מעשו: לרור הכסף. בחלק (שהדרינן דף יז) מפרשין ליה צדיקים דשלחו ליה עמון ומואב לנצוד נכר כדשמעו לצבאים דלימנבחו כחורצנא תא אחרצניהו שלח להו מסתפינא מאלההון שלחו ליה כי אין אליהם צדיות שלח להו בקרינא אחי שלחו ליה הלך בדרך למרחוק שלח להו איכא צדיקי דצעי רחמי שלחו ליה לרור הכסף לקח צידו צדיקים שצנס המיתס: חומר. שלשים סאין: לפד. ט"ו סאין: כאן. צצצ: ורובינא. לצדיקי דארץ ישראל: אפסא. יניע: ואומר אליהם. צצצצ וזכריה כתיב גבי עובדי כוכבים ואקח את מקלי את נועם ואגדע אותו להפר את בריתי אשר כרתי את (י) העמים ואומר אליהם וגו': הכו שברי. החזירו לי את הצדיקים שהייתם מקבלים עליהם שכר וישקלו וגו' : ואקח את שלשים הכסף. ונקצעו אותם צדיקים לדורות בישראל: אל ציט ה'. צאריך ישראל: שלשים מלות. לא נמפרשו (א) ומהכא הוא דקא יליף: שאין

גיד הגשה פרק שביעי חולין

צב.

תורה אור השלם

1. וישר אל מלאך ויולל
2. ויולל אל מלאך ויולל
3. ויולל אל מלאך ויולל
4. ויולל אל מלאך ויולל
5. ויולל אל מלאך ויולל
6. ויולל אל מלאך ויולל
7. ויולל אל מלאך ויולל
8. ויולל אל מלאך ויולל
9. ויולל אל מלאך ויולל
10. ויולל אל מלאך ויולל
11. ויולל אל מלאך ויולל

לעני רש"י

וירייל"ש (וירייל"ש).
קנוקנות.

רבינו גרשום

הדר ויריע כל בני אלהים:
אלו שלשה שרי גוים
כר. כלומר גוים כשרין
בגון אדרון דשמשיה לרב:
הבשילו אשכולותיה ענבים
אלו הנסכים. וגם הם היו
מתנה לגבי מוכח: וכן הוא
אומר ויז נצחם על בגדי.
נצה דורש נצחם: שלש
כוסות האמורין במצרים.
וכוס פרעה בירי וגו':
אומה זו כגפן נמשלה.
כלומר שחורשין וזורעין
שאלמלא כן רעב יבא
בעולם: חומר שעורים
ולחן שעורים. חומר
שלשים סאה לתך ט"ו
סאין ואילו הו סך הכל מ"ה
סאין ואותם מ"ה סאין
אלו מ"ה צדיקים: דתותי.
אפתא. אפגנין בלע"ז
ואומר אליהם אם טוב
בעיניכם הכו שברי:

ברוך אופנים הוא דאמרי ליה. אצל קדוש אומרים שרפים כדמתי (ישעיה ו) שרפים עומדים ממעל לו וגו' וכתיב בברייתא וקרא זה אל זה ואמר קדוש קדוש קדוש וכו' ומה שאלו אומרים צמחלת יולל והאופנים ומית הקדש כר' דמית נמי אומרים ברוך דעדיפי משרפים וקרא נמי מוכח

דמית ואופנים אומרים ברוך דמתי קרא דצרון כתיב וקול כפי המית משקיות אשה אל אחותה וקול האופנים לעומתם קול רעש גדול וצכל דוכחא משמע דהאופנים צמר מית גירי דמתי (יחזקאל ה) וצלחת המית ילכו האופנים אללס ובהנשא המית מעל הארץ ינשאו האופנים וכתיב נמי כי רוח החיה צאופנים ואס תאמר דילפינן השתא לפירוש זה דמית ושרפים אין הכל אחד ופסוק אין דולצין (מגילה דף יג.) אומר פסוק אחד אומר שש כנפים לאחד ופסוק אחד אומר ארבע כנפים לאחד ומאי קושיא הא הא קרא דשש כנפים בשרפים כתיב והכי דמית כתיב וי"ל דמסתבר ליה שאין משונים צנפניהם וכה"ג פריך צפ"ב לא (ויולל דף עב:) כתיב ועשית לך לריון עץ וכתיב ועשו לריון עצי שמים אע"פ שהיה לריון אחד מסתמא כמו שהיה זה כך היה זה וכן דהמוכר פירות (צ"ב דף טז.) למ"ד פניהם איש אל אחיו והכתיב ופניהם אל הצית מכרובים של שלמה אכרובים של משה פריך דמסתמא לא נשתנו זה מזה:

אילימא

אלא מה שעתיד להיות אלא גפן זה תורה שלשה שריגים אלו משה ואהרן ומרים והיא כפורחת עלתה נצה אלו סנהדרין הבשילו אשכולותיה ענבים אלו הצדיקים שבכל דור ודור אמר ר"ג עדיין צריכין אנו למודעי דמוקים ליה כוליה בחד מקום רבי אלעזר המודעי אומר גפן זה ירושלים שלשה שריגים זה מקדש מלך וכהן גדול והיא כפורחת עלתה נצה אלו פרחי כהונה הבשילו אשכולותיה ענבים אלו נסכים רבי יהושע בן לוי מוקים לה במתנות דאמר ר' יהושע בן לוי גפן זו תורה שלשה שריגים זה באר עמוד ענן ומן והיא כפורחת עלתה נצה אלו הבכורים הבשילו אשכולותיה ענבים אלו נסכים רבי ירמיה בר אבא אמר גפן אלו ישראל וכן הוא אומר (א) גפן ממצרים תסיע שלשה שריגים אלו שלשה רגלים שישאל עולין בהן בכל שנה ושנה והיא כפורחת (ב) עלתה נצה הגיע זמנו של ישראל לפרות ולרבות וכן הוא אומר (ב) ובני ישראל פרו וישרצו עלתה נצה הגיע זמנו של ישראל ליגאל וכן הוא אומר (ג) ויז נצחם על בגדי וכל מלבושי (ד) אגאלתי הבשילו אשכולותיה ענבים הגיע זמנה של מצרים לשנות כום התרעלה והיינו דאמר רבא (ה) שלשה כוסות האמורות במצרים למה אחד ששתה בימי משה ואחד ששתה בימי פרעה נכה ואחד שעתידה לשנות עם כל העובדי כוכבים אמר ליה רבי אבא לרבי ירמיה בר אבא כי דריש להו רב להני קראי באגדתא כוונת דריש להו אמר רבי שמעון בן לקיש אומה זו כגפן נמשלה וזמורות שבה אלו בעלי בתים אשכולות שבה אלו תלמידי חכמים עלין שבה אלו עמי הארץ קנוקנות שבה אלו ריקנים שבישראל והיינו דשלחו מתם ליבעי רחמים איתכליא על עליא דאילמלא עליא לא מתקיימין איתכליא (א) ואכרה לי בחמשה עשר כסף א"ר יוחנן משום ר' שמעון בן יהוצדק (ב) אין בירה אלא לשון מכירה שנאמר (ב) בקברי אשר כריתי לי בחמשה עשר זה ט"ו בניסן שבו נגאלו ישראל ממצרים כסף אלו צדיקים וכן הוא אומר (ג) צרור הכסף לקח בידו חומר שעורים ולתך שעורים אלו מ"ה צדיקים שהעולם מתקיים בהם ואיני יודע אם שלשים כאן וט"ו בארץ ישראל ואם שלשים בארץ ישראל וט"ו כאן כשהוא אומר (ד) ואקחה שלשים הכסף ואשליך אותו בית ה' אל (ה) היוצר הוא אומר שלשים בארץ ישראל וט"ו כאן אמר אביי ורובייהו משתכחי בבי כנישתא דתותי (א) אפתא והיינו דכתיב (א) ואומר אליהם אם טוב בעיניכם הכו שברי ואם לא חדלו וישקלו את שברי שלשים כסף (ב) רבי יהודה אומר אלו שלשים צדיקי אומות העולם שאומות העולם מתקיימים עליהם עולא אמר אלו שלשים מצות שקבלו עליהם בני נח ואין מקיימין אלא שלשה אחת שאין